

Rówieśnicy SEP- Polskie Towarzystwo Matematyczne

2 kwietnia 1919 szesnastu matematyków krakowskich w sali Seminarium Filozoficznego znajdującej się w gmachu Collegium Nowodworskiego przy ul. Świętej Anny 12 powołało do życia Towarzystwo Matematyczne w Krakowie. Wśród zebranych znajdowali się m.in.: Stefan Banach, Leon Chwistek, Antoni Hoborski, Ludwik Hordyński, Franciszek Leja, Otton Nikodym, Alfred Rosenblatt, Jan Sleszyński, Stanisław Zaremba, Kazimierz Żorawski. Statut nowo utworzonego stowarzyszenia określał jego cel jako wszechstronne pielęgnowanie matematyki czystej i stosowanej przez odbywanie posiedzeń naukowych z odczytami. Powołano Zarząd Towarzystwa w składzie: prezes S. Zaremba, z-ca prezesa A. Hoborski, sekretarz F. Leja i skarbnik L. Hordyński.

W ciągu roku liczba członków Towarzystwa wzrosła do 40., wkrótce potem do 50. Przystępowali do niego również matematycy spoza Krakowa, m.in. Samuel Dickstein, Zygmunt Janiszewski, Kazimierz Kuratowski, Stefan Mazurkiewicz, Wacław Sierpiński i Hugo Steinhaus. W 1920 przeprowadzono reorganizację Towarzystwa przekształcając je na organizację ogólnopolską pod nazwą Polskie Towarzystwo Matematyczne (w skrócie PTM) z nowym statutem opracowanym 11 i 12 grudnia 1920 roku. Zarząd Towarzystwa pozostał nadal w Krakowie, zamiejscowi członkowie mogli za zgodą Zarządu tworzyć oddziały w innych miastach. Pierwszy powstał Oddział Lwowski w 1921, a w 1923 utworzyły się Oddziały w Warszawie, Poznaniu i Wilnie. W roku 1928 Towarzystwo liczyło 165 członków. Na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu 14 marca 1936 we Lwowie przeprowadzono kolejną reformę organizacyjną tworząc z PTM federację oddziałów okręgowych. Oddziały te posiadały własne zarządy, których prezesi byli jednocześnie członkami Zarządu Głównego na czele którego stali: prezes, sekretarz i skarbnik. Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu przyznano delegatom oddziałów proporcjonalnie do ilości członków w danym oddziale. Przeniesiono ponadto siedzibę Towarzystwa do Warszawy, a w 1937 utworzono Oddział Krakowski (zatem PTM miało wtedy 5 oddziałów). Towarzystwo organizowało Polskie Zjazdy Matematyczne i trzy takie zjazdy odbyły się przed 1939. Pierwszy zjazd odbył się we Lwowie w dniach 7–10 września 1927 roku i zgromadził ok. 200 uczestników, a wśród nich kilku naukowców z zagranicy. Następny Zjazd miał miejsce w Wilnie w dniach 23–26 września 1931, a trzeci w Warszawie (28.09–3.10.1937). Pierwsze powojenne zebranie oddziałowe odbyło się w Krakowie 27 marca 1945 roku, W marcu 1946 zebrał się Zarząd, jeszcze w składzie z 1939 roku – zabrakło prezesa Stefana Banacha (zmarł w 1945 roku we Lwowie), a już w maju tego roku wybrano nowy Zarząd Główny w składzie: prezes Kazimierz Kuratowski, skarbnik Karol Borsuk i sekretarz Andrzej Stanisław Mostowski. W grudniu 1946 miał miejsce IV Polski Zjazd Matematyków we Wrocławiu, w którym uczestniczyło 48 delegatów. Edward Marczewski tak opisał to wydarzenie w 1969:

„Przystąpiliśmy jesienią 1946 r. do zorganizowania we Wrocławiu spotkania matematyków z całego kraju. Nazwaliśmy je skromnie Konferencją Matematyków Polskich, ale PTM uznało ją ex post za IV

Polski Zjazd Matematyczny. (...) Zjazd odbył się w dniach 12-14 grudnia 1946 r. i obejmował, oprócz referatów naukowych, akademię ku czci Stefana Banacha oraz posiedzenie poświęcone pamięci wszystkich zmarłych podczas wojny matematyków polskich. Prócz tego prof. Wacław Sierpiński wygłosił 12 grudnia wykład dla studentów matematyki”.

Na Walnym Zgromadzeniu, które obradowało w ramach tego Zjazdu ustanowiono trzy nagrody (im. Stefana Banacha, im. Stefana Mazurkiewicza oraz im. Stanisława Zaremby), które miały być przyznawane za najlepsze prace matematyczne ogłoszone w ciągu ostatnich dwóch lat. Poszczególne oddziały terenowe zaczęły reaktywować swą działalność. Powstawały też nowe: w Łodzi w 1946, w Lublinie w 1947, w Gdańsku w 1949, w Toruniu w 1952, w Gliwicach w 1954 i w Szczecinie w 1956 roku. W 2007 Polskie Towarzystwo Matematyczne uzyskało status organizacji pożytku publicznego.